

Sağlık Hukukunda Tıbbi Bilirkişilik ve Bilimsel Mütalaa Olgusu

41. BÖLÜM

Serdar ŞİRAZİ
Sait ŞİRAZİ

GİRİŞ

Adalet sistemi içinde her geçen gün önemi artan bilirkişilik kurumu son dönemlerde uzmanlaşmanın da etkisiyle daha kritik öneme haiz olmaya başlamıştır. 2014 yılında taslak olarak hazırlanan ve Kasım 2016 yılında kanunlaşan Bilirkişilik Kanunu (1) ve Bilirkişilik Yönetmeliği (2) ile konuya verilen önem ve konunun gerekliliği daha fazla gözler önüne serilmektedir.

Bilirkişiler uyuşmazlıklarda çözümü uzmanlık, özel veya teknik bilgi gerektiren konularda oy ve görüşünü sözlü veya yazılı vermesi için başvuru alan gerçek veya özel hukuk tüzel kişisi olarak tanımlanmaktadır (3). Bilirkişiler uyuşmazlığın çözümünde tarafsız olarak rol oynar ve hakimnin veya savcının hukuki bilgisi dışında kalan konularda devreye girer.

Tıpta zaman içinde ihtisaslaşmanın artmasıyla birlikte spesifik konularda sağlık hukukunda bilirkişiliğine başvurulacak özel veya tüzel kişi ihtiyacı daha fazla olmaktadır. Keza hakimlerin de daha spesifik ve komplike konularda bilirkişilik yapması gerekmektedir. Hatta hakimler tarafından bilirkişi heyetleri kurulmakta ve heyetin vereceği karar uyuşmazlığın çözümünde dikkate alınmaktadır. Bu konuda Bilirkişilik Daire Başkanlığı bilirkişilik hizmetlerine ilişkin temel ve alt uzmanlık alanlarına göre bilirkişilerin sahip olması gereken nitelikleri belirlemeye yetkin kılınmıştır (4).

Bununla birlikte bilimsel konularda yazılan raporlarda farklılık olabilmekte, birbiri ile çelişkili olarak nitelendirilen raporların olmasına neden olmaktadır. Söz konusu durumlarda hakimler sıklıkla çelişkinin giderilmesi için başka bir bilirkişilik kurumundan rapor talebinde bulunmakta, alınan tüm bu bilirkişi raporları da davanın sonuçlanma süresine olumsuz olarak yansımaktadır.

Sağlık hukukunda tıbbi bilirkişilik özeli ele alınacak olursa bilirkişiler hekim veya sağlık çalışanı olmakta ve adalet sistemine farklı açılardan katkıda bulunabilmektedir.

Hakimler ve/veya savılar bilirkişilerden mesleki deneyimlerini paylaşmasını isteyebilmekte, teknik ve özel bilgileri anlaşılabilir hale getirilmesinde katkıda bulunmasını veya bilimsel – teknik kuralları olaya uygulayarak bir kusur anlamında bir sonuç çıkarılmasını talep edebilmektedir.

Makalemizde bilimsel mütalaa yaparak tıbbi bilirkişilik yapan bir tüzel kişiliğin (resmi bilirkişi statüsü olan Adli Tıp Kurumu (5) ve Bilirkişi Daire Başkanlığı sicilinde (6) kayıtlı olmayan) yazmış olduğu bilimsel mütalaa raporu olgu sunumu olarak yer almaktadır.

Tarafların ve/veya vekillerin müracaatıyla alınan Uzman Mütalaa “Uzman Görüşü” veya “Bilimsel Mütalaa” olarak da adlandırılmaktadır. Uzman mütalaa Hukuk Muhakemeleri Kanu-

ceği, travma nedeniyle enfeksiyon hastalıkları ve dermatoloji konsültasyonuna çok da fazla gerek duymayacağı da ayrıca göz önünde durulması gereken bir hadise olarak durmaktadır.

Burada bilimsel mütalaa yazan kişilerin ameliyatın prone pozisyonunda yapıldığını da göz önünde bulundurması gereken önemli bir durum olduğu, bu pozisyonunda lokal şiddetli travma olmadan da kalça eklemi çevresinde inflamasyon olabileceği bunun “ciddi ve majör travma” şeklindeki beyanın bilimsellikten oldukça uzak olduğu farkına varılabilecektir. Tüm bunların ışığında yazılan bilimsel mütalaanın esas amacının mahkemeye bilimsel olarak uzmanlık, özel ve teknik bilgi vermesi beklenirken bilimsel dayanak-tan uzak kalması da ayrıca bir handikap olarak değerlendirilebilecektir.

Bilimsel mütalaayı yazan uzmanı hakim uygun gördüğü takdirde duruşmaya davet edebilmekte ve hâkim ile taraflar gerekli soruları sorabilmektedir (9). Hatta uzman kişinin geçerli bir özü olmadan duruşmaya gelmemesi halinde hazırlamış olduğu rapor mahkemece değerlendirilmeye tabi tutulmayabilmektedir. Dolayısıyla mütalaanın bilimsel olarak gerekçelendirilmiş olması yaşanabilecek olumsuzluklarla karşılaşılmasına engel olacaktır.

Bilirkişilik faaliyetlerinin düzenlenmesini bölge kurulları sağlamaktadır (10). Bilirkişinin mevzuatta tanımlanan temel ilkeleri yerine getirmesi, yaptıkları faaliyetlerin bilirkişi bölge kurulları tarafından denetlendiği, gerçeğe aykırı mütalaada bulunması halinde cezai yaptırımının olduğunu göz önünde bulundurması gereken önemli bir konudur.

Bilirkişi kamu çalışanı olduğuna bakılmaksızın yaptığı faaliyetinden dolayı Türk Ceza Kanunu anlamında kamu görevlisidir (11). Gerçeğe aykırı mütalaada bulunması üzerine 3 yıldan 7 yıla kadar hapis cezası yaptırımı olduğu mevzuatta düzenlenmiştir (12). Kasten veya ağır ihmâl suretiyle düzenlenmiş gerçeğe aykırı raporun hükme esas alınması sebebiyle zarar görmüş olanlar bu zararın tazmini için devlete karşı tazminat davası açabilecektir. Yine devlet de ödediği tazminat için sorumlu bilirkişiye rücu edebilecektir (13).

SONUÇ

Yargı mensuplarına teknik ve bilimsel konularda açıklayıcı görevi bulunan tıbbi bilirkişilerin ve tarafların talebiyle alınan uzman görüşü raporu yazanların, bilimsel dayanağı olmadan yorum yapması bilirkişilik görevinin uygun şartlarda yapılamamasına ve davanın seyrinin olumsuz etkilenmesine neden olacağı, bunun cezai yaptırımının olacağına, bu konuda tıbbi bilirkişilik yapan özel ve tüzel kişilerin daima göz önünde bulundurması gereken bir durum olarak görmesi gerektiği özellikle vurgulanması gereken bir durumdur.

KAYNAKLAR

1. Bilirkişilik Kanunu; Kanun Numarası: 6754, Kabul tarihi 03.11.2016, Yayımlandığı Resmi Gazete tarih 24.11.2016, Sayı: 292898
2. Bilirkişilik Yönetmeliği Resmi Gazete Tarihi 03.08.2017, Sayı 30143
3. Bilirkişilik Kanunu Madde 2/b
4. Bilirkişilik Yönetmeliği Madde 19
5. Adli Tıp Kurumu Kanunu; Kanun Numarası 2659, Yayımlandığı Resmi Gazete tarih 20.04.1982, Sayı: 17670
6. Bilirkişilik Yönetmeliği Madde 45
7. Hukuk Muhakemeleri Kanunu Kanun Numarası: 6100, Kabul tarihi 12.01.2011, Yayımlandığı Resmi Gazete tarih 04.02.2011, Sayı: 27836
8. Ceza Muhakemesi Kanunu Kanun Numarası: 5271, Kabul tarihi 04.12.2004, Yayımlandığı Resmi Gazete tarih 17.12.2004, Sayı: 25673
9. Hukuk Muhakemeleri Kanunu Madde 293
10. Bilirkişilik Kanunu Madde 8
11. Bilirkişilik Yönetmeliği madde 58/1
12. Türk Ceza Kanunu madde 276
13. Bilirkişilik Yönetmeliği madde 58/2-3